

Sjálvrannsakan

TAD er einki lögdi og heldur einki forgjort í, at umboð javnaðarflokksins royndar at finna orsökir til ósigurin uttan fyrri flokkinn. TAD er bæði náttúrligt og skiljandi, at tann, ið hevur tapt, gerst vónbrotin og kennir seg sviknan. TAD er heldur einki lögdi, at leitað verður eftir orsökum til ósigurin uttan fyrri javnaðarflokkin, tí sjálvandi eru tungar og álvarsamar orsökir at finna her. Men ikki minni týðandi er tað at leita eftir orsökunum til ósigurin innan flokksins egnu gátt. Hetta, at ein flokkur fer úr tígguvi tingmonnum niður í heilar fimm eftir fyra árum má fáa óll ábyrgdarfólk flokksins at rakna við og spyrja: hvat varð gjørt skeivt? Hvat var galið við tí ríkna politikkinn? Hvussu kundu vit vera so langt frá áskoðan fólksins? Hvussu kunnu vit fyrirbygja, at slíkt hendir aftur? Hvussu vinna vit aftur álit veljarans?

MEN sjálvandi var ikki alt galið. Nóg og gott varð avrikað í farna valskeiðinum og tí má eisini verða spurt: Hvi fingur vit einki góðskrið í huga veljarans fyrri tað góða, sum javnaðarflokkurin veruliga hevur avrikað? Ella við øðrum orðum: Hvussu ber tað til, at boðskapurin ikki kom út til tey mongu og trúgvu javnaðarfólk, sum hesa ferð vundu flokkinum bakið? Tað einasta ein ikki eigur at gera, er bert at siga: boðskapur okkara kom ikki út til veljaran. Ella tað, sum er líka lítið skilgjøtt: at geva ávísam fólkum og flokkum og fylkingum skyldina. Stuðulin til Verkamannafylkingina er fyrst og fremst eitt mótmæli. Hetta mótmæli hevði komið uttan mun til, um fylkingin stillaði upp ella ikki. Atkvøðurnar høvdu ístaðin fyrri farið til onkran annan. Hvønn sær høvdu farið til, fáa vit aldri at vita.

TAD er tí sera vandamikið fyrri javnaðarflokkinn ikki at fara undir eina sera gjølliga og djúpa sjálvrannsakan. TAD er sera vandamikið at lata eyguni aftur fyrri veruleikanum og einvíst leggja skyldina fyrri tapið á viðurskifti uttan fyrri javnaðarflokkinn. Flokkurin má siggja í eyguni, at veljarar hansara tóku ikki undir við tí ríkna politikkinn. Flokkurin má tí spyrja seg sjálfvan, um tann ríkna politikkurin var tann rætti politikkurin at reka, soleiðis sum gongdin gjørdist í samfelagnum. Vit hava áður her víst á, at samgongan við fólkaflokkinn var eitt mistak. Hon var eitt mistak, tí hon gjørdi tað ómøguligt hjá javnaðarflokkinum at reka tann politikk, hann í valstríðnum hevði lovað at reka. Her fingur veljarar flokksins teirra stóra vónbrot. Samgongan við fólkaflokkinn var í stóran mun taktiskt grundað. Valúrslitið átti at lært javnaðarflokkinn, at tú gert ikki taktiskar samgongur óreksaður. Við tí bakklóðskapi, sum tíverri má leggjast til grund til fyrri metingar av fortíðini mugu vit sanna, at flokkurin var ov veikur mótvægis fólkaflokkinum og markeraði seg alt ov lítið fyrra part av landsstýrisskeiðinum.

ANNAÐ, ið eigur at verða kannað og analyserað, er tann broyting í sjálvari politisku hugmyndafrøði javnaðarflokksins, ið hendi alt fyrri eitt eftir samgongu-myndan. Flokkurin fór til val upp á eina sterka almenna luttøku í vinnulívi og búskapi. So skjótt, sum val var av og landsstýrið skipað, kunngjórdu landsstýrisfólk flokksins, at vinnan skuldi liberalisera yvir ein kamb og við einum høggi. Víst var liberalisering tiltrond, men ein so umfatandi broyting kann ikki gerast í einum høggi, men átti at verði framd yvir eitt longri tíðarskeið eftir eini ætlan, ið lögð varð í samráð við allar partar. Fiskivinnan er ikki bert okkara høvuðsvinna. Hon er føroyski búskapurin. Hesin búskapur varð ríkin í

nærum fjórðingslond sum planbúskapur. TAD ber ikki til at loypa frá planbúskapi til marknaðarbúskap eftir einum degi og fyrri alt tað heldur ikki eftir fyra árum. TAD, sum hendir, er, at í fyrstu atlugu verður sosiali kostnaðurin og í aðru atlugu politiski kostnaðurin ov høgur. Hetta hava fleiri búskaparfrøðingar víst á - eisini her í blaðnum og hetta hava fólk sannað í teimum londum, har liberaliseringin er framd við harðari hond - tað verði seg í fyrrverandi kommunistalondum ella í londum, har IMF hevur garterað. Búskapurin liggur í skeljum, sosiala trygdarskipanin er burtur og hóparbeiðsløysid herjar. At so donsku stjórnmimar hava verið eins stuttskygðar og kravt eina skjóta og harðhenta liberalisering av fiskivinnuni í Føroyum ger ikki stóðuna betri og vísir hetta bert, hvussu lítið danskir myndugleikar skilja av tí, sum hendir í Føroyum. Og hvat verri var: umleggingin ella kollveltingin varð framd sum eitt reint tekniskt tiltak uttan at skeitt varð eftir politiskum loysnum ella politiskum fylgjum. Ella sagt við øðrum orðum: embætismannaloysnir vórðu tiknar fram um politiskar loysnir. Slíkt sleppur eingin flokkur óreksaður frá.

LAT tað so eisini verða sagt, at mong onnur viðurskifti gjørdur seg galdandi, sum einki landsstýri kann gera nakað við. Vit hugsa um ábyrgdarloysid í bankaheiminum og í peningakervinum, um óvilja tingmanna til at gera nakað veruligt við skattalóggávuuna og vit hugsa um givin náttúruviðurskifti, sum eingin er harri yvir. Men hesi viðurskifti hoyra heima í einum øðrum samanhangi og lata vit tey tí liggja, nú vit tosa um javnaðarflokkinn, hansara aktuella støðu og framtíð.

VENDA vit aftur til tað nógva og góða, sum veruliga kom av skatti hesi fyra árinu mugu vit bert siggja í eyguni, at

boðskapurin kom ikki út. Samskiftið millum landsstýrið og almenningin var ikki nóg gott. Landsstýrismanningin megnaði ikki nóg væl at úta luftbornu miðlarnar við tí ómetaligu styrki, hesi miðlar hava. Serstakliga sýndi hetta seg við, at tað ikki eydnaðist at greiða fólk frá, hvussu nógvar ymiskar orsökir eru til kreppuna og var tí heilt latið yvir til loftmiðlarnar at greiða fólk frá hesum. Fólk fingur tí oftani sær einføldu og mangan syndabukkavendu frágreiðingar, sum víst vóru undirhaldandi, men sum sjáldan goymdu allan sannleikan. Lagt kann verða afturat her, at tað heldur ikki eydnaðist flokksins politikarum at greiða fólk frá teimum avgerðum frá 80-unum, sum í ávísam fjølmiðlum vórðu lýstar næstan sum reinar dáragerðir og tað, sum verri er.

VIT kundu nevnt nógva dømi um skilgjøðar og gagnligar avgerðir og neyðug góð tiltøk, sum farandi landsstýrið eigur æruna av, men tað kann verða eina aðru ferð, tí hesi eru sjálvsagt ikki tey síðstu orðini, vit siga um sjálvrannsakan javnaðarflokksins eftir hetta valið. Heldur - mæla vit øllum áhugaðum til at fara undir eitt opið og ærligt orðaskifti um, hvussu javnaðarflokkurin aftur kann vinna álit veljarans, tí sum vit áður hava sagt, so er javnaðarflokkurin einasta trygd Føroya fólk eigur móti ágangi frá høgri, frá teimum, sum vilja syndra vælferðarsamfelagið og frá øllum teimum, ið bjóða seg fram við løttum og einføldum loysnum.

SOSIALURIN

Latið teir borgarligu sleppa at royna seg

Nú valið er av, er tað greitt at borgarligu flokkarnir vunnu stórsigur, meðan Javnaðarflokkurin gjørdist stóri taparin. Hóast flokkurin hevði ein greiðan boðskap at bera fram í sínum valstríði, náddu vit ikki trúgvu veljarum okkara hesaferð - hugsjónina ivist eg onga løtu í at tey flestu framvegis hava - men tá grundleggjandi virðir sum matur, arbeiði, hús og heim eru við at sindrast - tá kámarast hugsjónin og tú velur heldur persónin við gyltastu vallyftunum.

Í Leirvík kundi tað ikki ganga øðrvísi. Førdi fiskivinnupolitikkurin, sum Javnaðarflokkurin jú hevur havt ábyrgdina av, saman við

stovnanini av Føroya Fiskavirking, hevur nærum avtøftað okkum bygðina og blakað hópin av fólk úr í arbeiðsløysi og svartasta vónloysi um framtíðina.

Hóast eg ongantíð verði fólkaflokksmaður, vil eg ynskja Kjartan tillukku við valinum, og skal tað verða mín vón, at hansara politiska arbeiði vil verða við til at fáa gongd á aftur alt tað føroyska samfelagið og ikki bert hjá nøkrum fáum persónum.

Til tykkum, sum hóast alt ikki sleptu hugsjónini, men valdu at styðja Javnaðarflokkinn, vil eg veita eina hjartans tók.

Í einum útvarpaðum orðaskifti í Løgtinginum fyrst

í sjeiti árunum, minnst eg, at Óregaard, sáli, ávaraði ímóti tí politisku gongd Javnaðarflokkurin hevði lagt. Kom ikki vend í, vildi hesin politikkur sindra tað føroyska samfelagið. Svar-ið hann tá fekk var, at hann ikki kundi góðtaka politikkin, kundi hann bert rýma úr flokkinum. Eg eri sannførdur um, at høvdu vit valt ein meira varman politik í sjeitiárunum, høvdu vit eitt betri og sunnari samfelag í dag, samstundis sum eftirkomararnir arvaðu eitt vælísnið og minni skuldarbundið land at liva í.

At benda flokkinn aftur á rætta kós verður ein trupul uppgáva, og tað kemur at

kosta, men skulu vit framhaldandi hava ein sterkan Javnaðarflokk, verður neyðugt at taka í egnan barn, og leggja eina nýggja kós, sum øll javnaðarfólk kunnu góðtaka. Verður rætt atborið skuldi ikki verið neyðugt við teimum flokkum í framtíðini, tað má bera til hjá okkum øllum, sum halda av javnaðarhugsjónini at byggja víðari á Javnaðarflokkinn.

Til síðst vil eg heita á tykkum, sum nú manna flokkinn á Løgtingi, um at lata borgarligu flokkarnar sleppa at royna seg í samgongu. Okkum tørvar nú tíðina í andstöðu at vinna fótafestið aftur og at vinna aftur fólksins álit.

Poul Andrias Joensen

Eliaskirkjan, Vesterbrotrav 49

Moti er hvørt leygarkvöld kl. 19.00.

Bussarnir 6, 16, 28 og 41 stöðga nærindis.
Nærri fæst at vita á tlf. 031-242268 ella 031-578999.

Kunngjørt verður at okkara kæri maður og pápi

**HANS CHRISTOFFUR
WENNINGSTEDT TÓRGARÐ
(Hanseman)**

andaðist á Landssjúkrahúsinum 14. juli 67 ára gamal.

Jarðarferðin verður kunngjørd seinni.

Annelisa og Hans Pauli